

ABRvS van 23 januari 2013, LJN: BY9245, zaaknr. 201205963/2/R3

<http://www.rechtspraak.nl/ljn.asp?ljn=BY9245>

Trefw.: zienswijze per e-mailbericht, geen openstelling elektronische weg, ontvankelijkheid, herstelbaarheid in geval van gebruik ambtelijk e-mailadres

Art.: 8.2, lid 1, aanhef en sub a, Wro, en 6:13 en 2:15, lid 2, Awb

Samenvatting

Uit de uitspraak van de Afdeling van 29 augustus 2012, JB 2012/227, volgt dat indien met een bij een bestuursorgaan ingekomen e-mailbericht is beoogd een bezwaar- of administratief beroepschrift in te dienen waarop het bestuursorgaan bevoegd is te beslissen, het bestuursorgaan het bezwaar of beroep eerst niet-ontvankelijk mag verklaren wegens niet-openstelling van de elektronische weg, dan nadat het een herstelbaarheid aan de indiener heeft geboden. Dit is het geval indien uit het e-mailbericht valt af te leiden dat daarmee beoogd wordt bezwaar te maken of administratief beroep in te stellen en het is verzonden naar het officiële e-mailadres van het desbetreffende overheidslichaam of van de ambtelijke dienst die het aangaat, dan wel naar het zakelijke e-mailadres van een ambtenaar, met wie de indiener zodanig contact over de zaak heeft gehad, dat hij ervan mocht uitgaan dat het e-mailbericht met het bezwaar of administratief beroep ook naar die ambtenaar mocht worden gestuurd. Deze herstelbaarheid geldt ook voor het insturen van een zienswijze.

Het e-mailbericht is verzonden naar het zakelijke e-mailadres van de ambtenaar die in de publicatie van het ontwerpplan stond vermeld, waarmee appellant echter niet een zodanig contact heeft gehad dat hij er, in weerwil van de niet-openstelling van de elektronische weg door de raad, van uit mocht gaan dat het e-mailbericht met de zienswijze ook naar die ambtenaar mocht worden gestuurd. Gelet hierop behoefde de raad geen herstelbaarheid te bieden. Het beroep is derhalve niet-ontvankelijk.

Noot

1. Deze uitspraak betreft de nadere afbakening van de verplichting van een bestuursorgaan, in dit geval de raad, tot het bieden van een herstelbaarheid indien bepaalde berichten van burgers zoals bezwaar- en beroepschriften en zienswijzen per e-mailbericht zijn ingestuurd in die gevallen dat de elektronische weg ex artikel 2:15, eerste lid, Awb niet is opengesteld. Deze, in algemene bewoordingen gestelde, herstelbaarheid met betrekking tot dit ontvankelijkheidsgebrek is voor bezwaar en beroep vastgelegd in artikel 6:6, aanhef en sub b, Awb. In een tweetal uitspraken van 29 augustus 2012, JB 2012/227 (gemeente Venray) en 2012/229 (stadsdeelbestuur Amsterdam), m.nt. dzz. onder nr. 227, betreffende respectievelijk de inzending van een beroepschrift tegen een bestemmingsplan en een bezwaarschrift tegen de weigering van een bouwvergunning heeft de Afdeling een tweetal afbakeningscriteria geformuleerd inzake de verplichting van het bestuursorgaan tot het bieden van een herstelbaarheid in het geval dat langs elektronische weg is gecommuniceerd, terwijl dit communicatiekanaal ex artikel 2:15, eerste lid, niet was opengesteld. De mogelijkheid van herstel dient te worden geboden indien (cumulatief): (a) uit de e-mail duidelijk kan worden opgemaakt dat daarmee is beoogd bezwaar te maken of beroep in te stellen en (b) deze is verzonden naar het officiële e-mailadres van het betrokken overheidslichaam of van de ambtelijke dienst die het aangaat, dan wel naar het zakelijke e-mailadres van een ambtenaar met wie de indiener zodanig contact over de zaak heeft gehad dat hij ervan mocht uitgaan dat de e-mail met het bezwaar of administratief beroep ook naar die ambtenaar mocht worden gestuurd. In haar uitspraak van 26 september 2012, LJN: BX8302, betreffende de ontvankelijkheid van een beroep tegen een bestemmingsplan, in het verlengde van een vanwege de inzending per e-mail door de gemeenteraad van Westvoorne niet-ontvankelijk geoordeelde zienswijze, heeft de Afdeling deze herstelbaarheid - in dit geval zonder specifieke wettelijke grondslag - tevens van toepassing geacht op het, ex artikel 6:13 Awb voor de ontvankelijkheid van bezwaar of administratief beroep kwalificerend, ex artikel 3:15 Awb indienen van zienswijzen in het kader van de openbare voorbereidingsprocedure.

2. De hiervoor opgenomen uitspraak sluit aan bij de uitspraken van 29 augustus 2012 (gemeente Venray) en van 26 september 2012 (gemeente Westvoorne). In dit geval gaat het om de verzending van een zienswijze naar een ambtelijk e-mailadres, te weten het zakelijke e-mailadres van de ambtenaar die in de publicatie van het ontwerpplan stond vermeld. In het voorliggende geval acht de Afdeling echter geen herstelbaarheid geboden omdat appelland met de geadresseerde ambtenaar niet een zodanig contact heeft gehad dat hij er van uit mocht gaan dat uit een oogpunt van ontvankelijkheid het e-mailbericht met zijn zienswijze ook naar deze persoon verstuurd mocht worden. Hiermede beperkt de Afdeling de herstelbaarheid in geval van het verzenden van e-mailberichten naar ambtelijke e-mailadressen, gekoppeld als deze wordt aan een nadere invulling van het vertrouwensbeginsel. Gebruikmaking van een vanwege het gemeentebestuur (met het oog op elektronische communicatie) bekendgemaakt zakelijk e-mailadres van een ambtenaar is niet voldoende. Er moet persoonlijk contact geweest zijn, waaraan gerechtvaardigde verwachtingen konden worden ontleend. Of met de ambtelijke “account-manager”, dan wel anderszins. Zie in dit verband de uitspraak van de ABRvS van 5 september 2012, JB 2012/237 m.nt. dzz., betreffende de elektronische indiening van een bezwaarschrift tegen een weigeringsbesluit van een subsidie als noodoplossing met het oog op een tijdige indiening. Daarin ging het om een ambtenaar met wie (incidenteel) contact had plaatsgevonden over een noodoplossing om nog een tijdige indiening van het bezwaarschrift te kunnen bewerkstelligen.

3. In mijn noten onder genoemde Afdelingsuitspraken van 29 augustus 2012, JB 2012/227 en 5 september 2012, JB 2012/237 ben ik nader ingegaan op de problematiek van de openstelling van de elektronische weg door bestuursorganen. Met name op de spanning tussen de gangbare uitvoeringspraktijk, waarin het verkeer van burgers en ambtenaren in belangrijke mate elektronisch verloopt, en de zogenaamde “kanaalsturing” van bestuursorganen via het – actief of passief - blokkeren van de elektronische weg voor het formele rechtsverkeer. Die spanning neemt toe nu de digitalisering doorzet en steeds meer verplichtingen tot elektronisch communiceren in de wetgeving (zullen) worden opgenomen. Dat de Afdeling een ruimhartige herstelbaarheid biedt is een positieve bijdrage aan een wat meer evenwichtig systeem. Ik hoop echter dat de Afdeling voldoende ruimte laat voor het gebruik van ambtelijke e-mailadressen. De risico’s van de gewekte verwachtingen liggen nu wel erg eenzijdig bij de burger.

G. Overkleef-Verburg